

Primljeno:	09.04.2024.		
Odg. ied.	Broj	Prilog	Vrijednost:
	05	542/2	

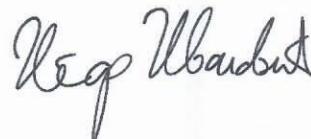
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Izvještaj Komisije za ocjenu prijave doktorske teze i kandidata – D1

Vijeću Filološkog fakulteta predlažemo da usvoji Izvještaj Komisije za ocjenu prijave doktorske teze *Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića*, kandidatkinje mr Radmire Vukčević-Jovančević.

Predsjednik Komisije za doktorske studije

Prof. dr Igor Ivanović

Pr. m. jeno	01. 04. 2024.		
Č. r. leg.	Broj	Prilog	Vrijednost:
01	542/1		

OCJENA PRIJAVE DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Radmila Vukčević-Jovančević
Fakultet	Filološki fakultet
Studijski program	SP Jezik i književnost
Broj indeksa	8/22
Podaci o magistarskom radu	Onomastika Donje Zete, odbranjen 2. 11. 2022. na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Srednja ocjena 10.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića
Na engleskom jeziku	Phraseologisms in Mihailo Lalić's tetralogy
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	20. 07. 2023.
Naučna oblast doktorske disertacije	Nauka o jeziku, frazeologija
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Filološki fakultet Univerziteta Crne Gore	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
<p>Javna odbrana polaznih istraživanja mr Radmila Vukčević-Jovančević održana je 27.3.2024. godine u 10h na Filološkom fakultetu, pred komisijom u sastavu: prof. dr Rajka Glušica, prof. dr Zorica Radulović i doc. dr Nataša Jovović. Odbrana je završena u 11h i 30 minuta. Kandidatkinja je obrazložila temu i predmet istraživanja buduće doktorske disertacije pod nazivom Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića, te u vezi sa tim predstavila ciljeve, zadatke, hipoteze i metode koje će se koristiti u radu. Komisiji je predložen preliminarni prikaz istraživačkog korpusa, nacrt strukture rada i primjer analize na dijelu korpusa. Kroz opsežan prikaz predložen u polaznim istraživanjima, Komisiju je upoznala sa planiranim fazama u obradi istraživačkog korpusa. Sugestijama, komentarima i pitanjima članovi Komisije su kandidatkinji predložili smjernice za nastavak rada na doktorskoj disertaciji. Komisija je donijela zaključak da se radni naziv teme Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića preformuliše na taj način što će se dodatno preizirati i navesti romani koji čine tetralogiju.</p>	

B. OCJENA PRIJAVE TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Djelo Mihaila Lalića (1935–1922), jednog od najznačajnijih južnoslovenskih književnih stvaralaca druge polovine XX vijeka, predmet je interesovanja brojnih monografija i naučnih radova, prvenstveno iz ugla književne kritike, a onda i s aspekta jezika, uglavnom sa stanovišta – sintakse, semantike i stilistike. Budući da do sada nije napisana nijedna iscrpna studija o frazeološkom sloju Lalićevog jezika, naše proučavanje biće usmjereni upravo ka ovom nedovoljno istraženom jezičkom nivou Lalićevog književnog opusa.

Klasifikacija i analiza ustaljenih jezičkih spojeva jedinstvenog značenja obuhvatiće, pored onih zastupljenih u frazeološkim rječnicima, i one koju su karakteristični za određeno govorno područje, kao odraz kulturološkog konteksta u kojem nastaju. U istraživačkom korpusu, izdvojićemo frazeologizme tipične i/ili netipične za crnogorsko govorno područje. Spektar frazeologizama u književnom tekstu čine i oni koji su jedinstveni, a to su specifični Lalićevi frazeologizmi.

Naš istraživački korpus se sastoji od ukupno 1505 stranica i obuhvata sljedeća izdanja:

1. *Ratna sreća*, Podgorica: Obodsko slovo, 2014.
2. *Zatočnici*, Podgorica: Obodsko slovo, 2014.
3. *Dokle gora žazeleni*, Podgorica: Obodsko slovo, 2014.
4. *Gledajući dolje na drumove*, Podgorica: Obodsko slovo, 2014

Ovaj korpus smatramo pogodnim za detaljan pristup sa aspekta jednog dijela nauke o jeziku – frazeologije, jer pripada Lalićevoj zreloj stvaralačkoj fazi u kojoj njegov jezik i stil doživljavaju neophodne promjene – likovi dobijaju svoju autentičnu govornu karakterizaciju, upotrebljava se narodni, dijalekatski izraz, a to omogućava sagledavanje socio-kulturološkog konteksta vezanog za crnogorski hronotop u kojem njegovi junaci egzistiraju.

B2. Cilj i hipoteze

Cilj istraživanja jeste klasifikacija i semantičko-sintaksička i stilска analiza frazeologizama Lalićeve tetralogije. Težnja ka cjelovitom pristupu Lalićevom djelu iz ugla frazeologije proizlazi iz težnje da se osvijetli jezik najznačajnijeg crnogorskog književnika druge polovine XX vijeka i sa frazeološkog aspekta.

Namjera ovog rada jeste i da kroz analizu frazeologizama zastupljenih u ispitivanom književnom tekstu, istovremeno steknemo uvid u korpus frazeologizama koji egzistiraju na crnogorskom govornom području. Iz ovog cilja proizlazi još jedan, a to je stvaranje temelja za formiranje budućeg rječnika frazeologizama crnogorskog jezika. Osnovne hipoteze su:

1. U Lalićevim djelima je veoma frekventna upotreba frazeologizama različite strukture i značenja.
2. Najveći broj frazeologizama pripada grupi globalnih, a zastupljeni su i komponentni frazeologizmi.
3. Neki frazeologizmi su svojstveni samo Laliću, tzv. autorski frazeologizmi, i odlika su Lalićevog stila.

B3. Metode i plan istraživanja

Bliska povezanost i međuzavisnost frazeologije sa drugim disciplinama, evidentna je i prilikom odabira metoda uz pomoć kojih ćemo pristupiti temi. Počećemo od osnovnih metoda – indukcije i dedukcije, uz pomoć kojih ćemo na osnovu podataka iz korpusa donositi zaključke o njihovom funkcionisanju u različitim smjerovima i obrnuto – od opštih stavova o frazeologizmima ćemo doći do zaključaka o konkretnim frazeologizmima u Lalićevom djelu. Analitičko-sintetička metoda je takođe nezaobilazna u svakom istraživanju. Analizu ćemo iskoristiti kod strukturne klasifikacije frazeologizama, da bismo konkretno uvidjeli od kojih djelova i na koji način su sastavljeni, zatim kod semantičke i funkcionalne analize frazeologizama, čime ćemo otkrivati njihovo značenje i položaj u okviru rečenice. Sintetička metoda je u osnovi samog frazeologizma, koji predstavlja jedinstvenu konstrukciju sastavljenu od (uglavnom) većeg broja riječi, pa se tumače sintetisano, u cjelini. Metod konkretizacije ćemo koristiti u teorijskom dijelu stvaranja opšte slike o funkcionisanju frazeologizama u jeziku Mihaila Lalića. Koristićemo i metod klasifikacije, kao bismo frazeologizme klasifikovali u kategorije prema različitim kriterijumima (klasifikacija prema porijeklu, prema strukturnim osobinama, prema stilskim osobenostima itd.) Od opštenaučnih metoda koristićemo statistički (lingvostatistički) metod kako bismo kvantitativno izrazili stepen zastupljenosti frazeologizama u Lalićevom jeziku i komparativnu metodu pri poređenju Lalićevih frazeologizama sa frazeologizmima drugih crnogorskih autora. Metod semantičkih polja biće značajan u dijelu klasifikacije frazeologizama prema dominantnom pojmu kom pripadaju ili koji opisuju, posebno pri analizi frazeologizama koji funkcionišu kao konceptualne metafore. S obzirom na prirodu frazeologizma, kao konstrukcije koja ne daje sliku samo o jezičkom funkcionisanju već sveukupnom društvenosocijalnom kontekstu i statusu govornika, iskoristićemo psiholingvističku metodu, kako bismo rekonstruisali duhovu kulturu i mentalitet govornika na osnovu jezičke građe.

Plan istraživanja obuhvata sljedeće faze:

Pravljenje korpusa frazeologizama u Lalićevoj tetralogiji;

Strukturalna analiza frazeologizama;

Sintaksička analiza frazeologizama;

Semantička analiza frazeologizama;

Funkcionalna analiza frazeologizama;

Socio-kulturološki aspekt frazeologizama;

Donošenje zaključaka o strukturi i značenju frazeologizama u Lalićevim djelima.

B4. Naučni doprinos

Frazeologija je u dosadašnjim istraživanjima svoj doprinos pružila u proučavanju jezika brojnih crnogorskih književnika – Petra II Petrovića Njegoša, Čeda Vukovića, Nikole Lopičića, Janka Đonovića i drugih. Djela Mihaila Lalića, kao jednog od najznačajnijih crnogorskih književnih stvaralaca druge polovine XX vijeka, predmet su istraživanja brojnih naučnih radova i monografija, do te mjere da je nastala posebna naučna oblast posvećena samo ovom piscu – lalićologija. Buduća istraživanja usmjerena ka onim, do sada neistraženim aspektima Lalićevog jezika, pružaju doprinos razvoju lalićologije ali i lingvistike u cjelini. Konkretan doprinos ogleda se i u prikupljanju korisne jezičke građe za izradu rječnika frazeologizama crnogorskog jezika.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Budući da se istraživanje bazira na prikupljanju frazeološke građe iz četiri romana Mihaila Llaića, a da se relevantna literatura može pronaći u crnogorskim bibliotekama i bibliotekama regiona, istraživanje se smatra finansijski i organizaciono izvodljivim.

Mišljenje i prijedlog komisije

Uzimajući u obzir cjelokupan istraživački proces koji je sprovedla kandidatkinja mr Radmila Vukčević-Jovančević, rezultate koje je predstavila u polaznim istraživanjima i Komisiji ih dostavila na uvid, uz primijenjeni metodološki obrazac, Komisija je zaključila da je kandidatkinja ispunila neophodne naučnoistraživačke zahtjeve u dosadašnjem procesu izrade doktorske disertacije i da je tema Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića podobna za doktorsko istraživanje.

Istraživanje kandidatkinje i ostvareni rezultati, usmeno izlaganje pred Komisijom ukazuju na uspješno osmišljen i metodološki vrlo utemeljen naučnoistraživački proces, koji na drugoj strani ukazuje da će kandidatkinja ovom doktorskom disertacijom dati značajan doprinos frazeološkim istraživanjima u montenegrinstici.

Cijeneći dosadašnji naučnoistraživački rad kandidatkinje, uz naročitu posvećenost i naučnu objektivnost u sagledavanju predočenih zadataka istraživanja, Komisija sa zadovoljstvom pozitivno ocjenjuje da je teme doktorske disertacije Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića podobna za izradu.

Smatrajući da će ova doktorska disertacija biti originalan i značajan doprinos u oblasti nauke o jeziku, prije svega u okviru frazelogije i montenegrinstike, Komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta, Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore da temu Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića usvoji kao disertabilnu, i kandidatkinji mr Radmili Vukčević-Jovančević odobri dalji rad na njenoj realizaciji.

Prijedlog izmjene naslova

Frazeologizmi u tetralogiji Mihaila Lalića (*Ratna sreća, Zatočnici, Gledajući dolje na drumove, Dokle gora žazeleći*)

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

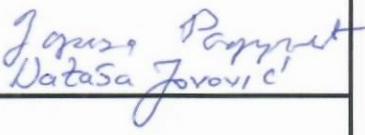
Komisija ne predlaže promjenu mentora, kao ni imenovanje drugog mentora.

Planirana odbrana doktorske disertacije

ljetnji semestar 2026.

Izdvojeno mišljenje

/

Napomena		
/		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja daju zadekvatno mentorskovođenje realizuje postavljeniciljidokažehipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata		
Prof. dr Rajka Glušica, Filološki fakultet, UCG, Crna Gora, predsjednica komisije		
Prof. dr Zorica Radulović, Filološki fakultet, UCG, Crna Gora, članica komisije		
Doc. dr Nataša Jovovović, Filološki fakultet, UCG, Crna Gora, mentorka		
U Nikšiću, 1.4.2024.	DEKAN	
MP		

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PRIJAVE DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
(Titula, ime i prezime predsjednika komisije)	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
(Titula, ime i prezime člana komisije)	
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
ZNAČAJNI KOMENTARI	